

Počty hrabošů na polích letos klesají. Další přemnožení však může podle odborníků přijít už v roce 2026

2.6.2025 - | Petr Lesensky - Dychame

Ačkoli je letošní vývoj populace hrabošů v Česku prozatím příznivý, zhoršení situace může přijít již v následujícím roce. Důležité tak pro zemědělce bude bedlivě sledovat aktivitu škůdce na polích zejména letos na podzim a začátkem příštího jara. I když farmářům dnes v praxi usnadňuje boj s hrabošem moderní technika, populacím hlodavce dlouhodobě pomáhá zejména struktura zemědělské krajiny.

Populace hrabošů na českých polích letos dále klesá. Podle nejnovějšího monitoringu Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) inspektoři v březnu průměrně napočítali 268 aktivních východů z nor na hektar, což je přibližně o čtvrtinu méně než v únoru. Loni touto dobou zároveň evidovali téměř trojnásobně vyšší číslo.

Hraboši tak momentálně působí problémy zejména lokálně. „Extrémní výskyty, přesahující 5 tisíc aktivních východů na hektar byly zjištěny kupříkladu v porostech vojtěšek na Litoměřicku, Teplicku a Znojemsku. Vysoké četnosti byly monitorovány také v porostech řepky na Chomutovsku nebo Rakovnicku,“ popisuje **Petra Hrabčáková**, mluvčí ÚKZÚZ.

Podle **Josefa Suchomela** z Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně sice letos nelze vyloučit lokálně vyšší stavy hrabošů a s tím související škody, k plošnému přemnožení však s největší pravděpodobností nedojde. „Hraboš se přemnožuje zpravidla jednou za 2 až 5 let. K poslednímu velkému přemnožení došlo v roce 2023. Lze tedy doporučit zvýšenou pozornost při sledování početních stavů na konci letoška a začátku roku 2026, protože předpokládáme, že v roce 2026 již k výraznému nárůstu početnosti tohoto škůdce pravděpodobně dojde,“ uvádí.

Před podobným scénářem varuje i **Vítězslav Škoda** ze společnosti AgroScan, která se specializuje na precizní zemědělství. „Vývoj počtu hrabošů má v našem prostředí cyklický charakter. Pokud nepřijde výraznější omezující vliv, například silná zima, je pravděpodobné, že v příštím roce budou hraboši opět představovat celorepublikově výraznější hrozbu,“ upozorňuje.

Zemědělcům pomáhají drony

V praxi je boj s hrabošem složitý a pro jeho úspěch je klíčové mít aktuální a přesné informace o aktivitě škůdce na konkrétním poli. „Farmář by měl začít sledovat výskyt hrabošů už po vzejití rostliny,“ říká Vítězslav Škoda. „Zásadním obdobím je podzim, kdy lze včas odhalit přemnožení a zasáhnout dříve, než dojde k poškození zakládaných porostů. Na jaře je pak potřeba ověřit, jak kolonie přečkaly zimu, a podle aktuální situace rychle rozhodnout o dalším postupu,“ dodává.

Při sledování aktivity hlodavců se zemědělci vedle dat Rostlinolékařského portálu a klasických obchůzek polí dnes běžně spoléhají i na drony. „Dron nasnímá pole multispektrální i RGB kamerou. Multispektrální analýza nám pomáhá identifikovat místa, kde porost chybí nebo je výrazně oslabený, což může ukazovat na činnost hrabošů. Pomocí RGB kamery pak získáme vizuální ortofotomapu, na které lze přesně ověřit výskyt holých ploch bez vegetace,“ vysvětluje Vítězslav Škoda.

Farmář tak při rozmísťování přípravku na hubení přesně ví, kde se vstupy do nor nacházejí. Ačkoli

moderní drony dnes zvládají již velmi přesně aplikovat granulované rodenticidy cíleně na ohniska výskytu, současná legislativa prozatím umožňuje pouze ruční rozmísťování přímo do nor.

Hrabošům nahrává struktura krajiny

I když moderní technologie usnadňují boj proti přemnožení hrabošů, problémy s tímto škůdcem jsou v české krajině dlouhodobé a mají hlubší příčiny. *„Výskyt hraboše polního dlouhodobě ovlivňuje zejména struktura a způsob obhospodařování krajiny. Česká pole jsou charakteristická rozsáhlými půdními bloky s jedním druhem plodiny, zejména řepkou, obilninami a víceletými píceňmi, což významně podporuje výskyt a populační dynamiku hrabošů,“* vysvětluje Josef Suchomel.

Ačkoli se situace v současnosti mění a rozloha půdních bloků zmenšuje, stále jde podle odborníka z Mendelovy univerzity o velké plochy, někdy i o velikosti 30 hektarů. Navíc pásy vegetace, kterými se bloky rozdělují, zahrnují často jen víceleté píceňmi, či travino-bylinné porosty. V těch hraboš polní dobře přežívá, proto ani tato změna nevede k výraznému zlepšení.

Možným řešením může být výsadba keřů a stromů v přerušovacích pásích, které jednak zmenšují rozlohu stanoviště pro hraboše a rovněž umožňují výskyt a hnízdění predátorů. *„Predátoři významně přispívají k potlačování populace hraboše polního, v aktuálních podmínkách však nejsou schopni přemnožování zabránit. Při vhodné struktuře krajiny, která jim bude poskytovat dostatek úkrytových a hnízdních možností však mohou sloužit jako významné dlouhodobé opatření,“* uzavírá Josef Suchomel.

<https://www.dychame.cz/pocty-hrabosu-na-polich-letos-klesaji-dalsi-premnozeni-vsak-muze-podle-odb-orniku-prijit-uz-v-roce-2026>